

stor Fare, da der vil være Tid nok for det andet Thing til at kunne behandle dette lille Lovforslag. Selve Endringens Indhold forekommer mig ikke saa ganske betydningsløst, som den ærede Taler fremhævede. Han sagde nemlig, at det stod i Skolekommissionens Magt, hvis Børnene ikke kunde præstere saa Meget, som de skulde, da at ophæve saadanne Skoler; men heri ligger netop det Væsentlige for mig. Jeg troer, at Skolekommissionen neppe vil komme til Rundsab om Skolens Udvikling og de Rundsaber, Børnene have erhvervet i en saadan Skole, naar det ikke netop er Skolekommissionen, der giver Anvisning til, hvad Børnene skulle overhøres i. Hvis man overlader det til Læreren, saa er jeg virkelig bange for, at han ved netop at examinere i det Samme to eller tre Dage før Examen eller muligen endog ved at sige til Børnene: I skulle examineres i det og det, skal — om jeg maa bruge det Udtryk — putte Blaar i Skolekommissionens Dine. Jeg troer derfor, at den Endring, der kom ind ved anden Behandling, var meget helbig, og jeg vil anbefale det høitærede Thing ved sin Afstemning at lade dette blive derved.

Sasle: Jeg vil blot bemærke, at, vil en privat Skole forsøge paa denne Maade at sætte Blaar i Dinene paa Skolekommissionen, saa har denne den Ret at erklære, at Børnene i den ikke ere saa vel underviste som Almueskolebørnene, og derved tvinge Børnene til at søge Almueskolen, hvilket naturligviis vil have til Følge, at den private Skole bliver lukket, da Ingen kommer til den.

Madvig: Det Sidste vilde dog være at komme til Resultatet ad en temmelig lang og besværlig Omvei. Da der forrige Gang forhandlede om denne Sag, blev det sagt, at det da foreliggende Endringsforslag var overflødig, fordi Loven i sig selv maatte forståes saaledes, som det nu er udtrykt; nu synes det derimod, som om man ikke engang erkjender, at dette laa i Sagens Natur, og naar man altsaa nu igjen borttager denne Tilføining, troer jeg, at man vil kunne have temmelig god Grund til at sige, at Loven ikke giver

Skolekommissionen Ret til at opgibe, hvad Børnene skulle examineres i, hvilket dog er det eneste Middel til at komme til Rundsab om deres Udvikling. En Examination, hvorved det ikke opgives, hvad Læreren skal examinere i, hvor han altsaa maaskee blot examinerer i de enkelte Ting, som han har indexerceret Børnene i, er ikke Andet end Spilsægteri. Jeg troer, at det er aldeles nødvendigt at holde paa Loven saaledes, som den nu engang foreligger, efterat denne Endring er kommen ind; ellers kunde man maaskee forståe det saaledes, at det var Noget, der fulgte af sig selv; men efterat denne Forklaring engang er tilføiet, gaaer det ikke an at flette den ud igjen og derved gjøre det aldeles usikkert, hvad der er Meningen.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Jeg troer ogsaa, at vi, efterat dette Tillæg nu engang er indbøttert, ikke bør lade det gaae tilbage. Der er to Hovedhensyn, som Skolebestyrelsen vil have at tage ved Bedømmelsen af en saadan Examens Udfald. Det ene er Fuldstændigheden af de Sag, hvori der er underviist, og det andet er Omfanget, Klarheden og Sikkerheden af det, som i de enkelte Sag er lært; det vil i særdeleshed være vanskeligt at kontrollere Fuldstændigheden i Underviisningen, naar Skolebestyrelsen ikke har Lov til at opgibe, hvori der skal aflægges Prøver paa Børnenes Rundsaber, og uagtet jeg nok vil troe, at den Forbring maatte følge af sig selv, saa er det dog klart, at Forbringen ligger nærmere, naar disse Ord ere tilføiede til Beskrivelsen af Examen, som ellers kun bestaaer af den ene Tanke, at Læreren selv examinerer.

Sasle: Det forekommer mig dog at ligge lige for, at naar Skolekommissionen troer, at der f. Ex. er gjort Aftale om Examen iforveien, at Læreren har forberedt Børnene paa bestemte Spørgsmaal, saa maa den sige til Læreren, at den ikke kan bedømme Børnene derefter, og at den derfor ikke kan give den Erklæring, som er absolut nødvendig for Skolens fremtidige Bestaaen; og naar det er en Selvfølge, forekommer det mig forunderligt, at vi